



Update-notitie QBWat 6.00

Notitie bij de release van versie 6.00 van QBWat, 31 oktober 2018

Versie 6.00 is een grote update naar aanleiding van de herziening van een deel van de maatlatten in 2018. Tevens is het mogelijk geworden IM-Aquo bestanden als invoerfiles aan te bieden. De beoordeling kan zowel met de nieuwe maatlatten (2018) als met de vorige versie van de maatlatten (2012) worden berekend. De maatlatten van 2007 zijn niet meer beschikbaar in deze versie. Ook alle maatlatten die in 2018 niet zijn veranderd worden in de nieuwe versie berekend en geven dan hetzelfde resultaat als in de vorige versie.

Verschillen tussen de maatlatten

Watertypen

Watertype R4 is voor macrofauna gesplitst in R4a (beken met weinig verhang, 0,5 - 1 m/km) en R4b (met meer verhang). De toevoeging a of b is alleen voor de macrofaunamaatlat verplicht. Er zijn twee nieuwe typen: doorstroommoerassen (R19) en moerasbeken (R20) voor beken met nog minder verhang (<0,5 m/km). Deze zijn afgeleid van respectievelijk R4 en R5 en worden bij de maatlatten van 2012 volgens die typen berekend. Watertype M21 is voor vissen gesplitst in M21a (grote diepe meren zonder verbinding met zee, Markermeer) en M21b (met verbinding met zee, IJsselmeer). De toevoeging a of b is alleen voor de vissenmaatlat verplicht.

Fytoplankton

De bloeienlijst is aangepast aan laatste taxonomische inzichten.

Macrofyten

De maatlat voor sloten en kanalen is herzien. De deelmaat soortensamenstelling is opgesplitst in twee deelmaatlatten voor hydrofyten en helofyten (op basis van de eigenschappen van de soorten, niet de zone waarin ze zijn aangetroffen), die gewogen worden gemiddeld (2:1). De gecombineerde groeivormen zijn uit elkaar gehaald en de maatlatgrenzen aangepast. Er zijn nieuwe maatlatten voor typen R19 en R20.

Fytobenthos

Niet aangepast

Macrofauna

De indicatorsoortenlijsten van vrijwel alle typen zijn bijgewerkt. Waarden voor KMmax zijn aangepast, DNmax is vervallen voor R7 en R16. De factor eEPT wordt nu ook bij R16 toegepast. Bij type R8 is niets veranderd. Type M30 wordt anders berekend: met een geleidelijke invloed van chloride en behalve relatieve abundantie van dominant positieve en negatieve soorten ook het relatief aantal soorten dat zo indiceert.

Vissen

Bij de maatlatten in beken zijn de indicatoren veranderd: voor soortensamenstelling: absolute aantal soorten reofiele en migrerende soorten, de deelmaatlatten voor abundantie worden alleen ten opzichte van totaal inheemse soorten berekend. De maatlatten voor R19 en R20 zijn bijna hetzelfde als R4 en R5, maar daarbij wordt ook het aantal plantminnende soorten beoordeeld. Bij de grote zoete meren wordt karper nu meegerekend met de brasem en de grenswaarden van de deelmaatlatten zijn aangepast.



De deelmaatlat leeftijdsopbouw wordt bij type M21 (a en b) berekend op basis van de gewogen gemiddelde lengte. Bij type M21b zijn twee een deelmaatlatten toegevoegd: gemiddeld aantal soorten diadrome vissen per fuiklichting [overigens is door allerlei problemen de berekening van vissen in type M21 in deze versie nog niet beschikbaar].

Invoerfiles

QBWat opent nu met twee velden voor invoerfiles. Het eerste veld wordt gebruikt voor de standaard invoerfile voor QBWat, of voor een meetwaarden-file met IM-Aquo format. Het tweede veld is voor het meetpunten-file met IM-Aquo format, en kan leeg blijven als een QBWat invoerfile wordt aangeboden.

Visbestandschatting

QBWat zal voor meren ook visbestand-schatting maken op basis van aantallen vissen indien de gegevens worden aangeleverd in een IM-Aquo bestand met de juiste informatie (zie stappenplan). Alle benodigde gegevens voor de nieuwe maatlatten worden dan uit dit bestand gehaald. Invoer via QBWat invoerfiles moet voor meren nog wel met waarden in kg/ha. Voor type M21 moet dan echter de gewogen gemiddelde snoekbaarslengte ook apart worden ingevuld met als keyword 'snoekbaarslengte' en voor het aantal snoekbaarsen > 15 cm moeten voor M21 worden geteld. Ook moeten de fuikvangsten in type M21b nog wel in aantallen worden aangeboden en met ext = F in plaats van ext = V.

Foutencontrole

De invoerfile wordt nog steeds gecontroleerd op formatfouten, maar er ligt ook een grote verantwoordelijkheid bij de gebruiker voor de juistheid van de aangeleverde data. Een IM-Aquo file biedt meer mogelijkheden om de context van de data beter over te brengen, bijvoorbeeld door eenheden mee te geven, waar QBWat de eenheden meestal verondersteld. Er is echter nog geen volledige controle ingebouwd of de IM-Aquo-file zelf wel correct is geformateerd. Geadviseerd wordt om de file daarvoor eerst aan Aquo-kit aan te bieden en de logfile te controleren. Daarna kunnen ook de resultaten nog met de resultaten van de berekening volgens de maatlatten van 2012 in QBWat worden vergeleken, om eventuele fouten op te sporen.

Verwachte bugs

Het aantal mogelijkheden om iets fout te doen is eindeloos en dat geldt ook voor deze nieuw versie. Deze is bovendien onder hoge tijdsdruk gemaakt en zijn op het laatste moment nog onduidelijkheden en fouten in de maatlatten zelf opgelost in overleg met de makers van de maatlatten. Het kan dus zijn dat de resultaten er niet helemaal zo uitkomen als is bedoeld. Bij twijfel wordt verzocht contact op te nemen via helpdesk@roelfpot.nl zodat eventuele fouten snel kunnen worden verbeterd. Tip: resultaten van QBWat - met de maatlatten van 2012 zou hetzelfde moeten zijn als de resultaten van Aquo-kit, een verschil kan ontstaan door fouten in het interpretatie van IM-Aquo-bestanden.